

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 32 Pž-5646/2017-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, sudac dr. sc. Srđan Šimac, u pravnoj stvari tužitelja POMORSKO ŠPORTSKO DRUŠTVO ZENTA, Split, Cvjetna 1, OIB 46046204116, kojeg zastupa punomoćnik Kruno Peronja, odvjetnik u Splitu, Domovinskog rata 29b, protiv tuženika CANTAL MARINE d.o.o. Republika Slovenija, 1000 Ljubljana, Ulica Jožeta Jame 14, kojeg zastupa punomoćnik Rino Petričić, odvjetnik u Splitu, Držićeva 4, radi isplate iznosa od 50.075,55 kn, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-470/2015 od 20. srpnja 2017., 4. kolovoza 2020.

p r e s u d i o j e

Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-470/2015 od 20. srpnja 2017.

Obrazloženje

Pobijanom presudom tuženiku je naloženo platiti tužitelju na ime korištenja veza iznos od 50.075,55 kn, zajedno sa zakonskim zateznim kamata i troškovima parničnog postupka u iznosu od 16.075,00 kn.

Ovu presudu prvostupanjski sud je donio na temelju zaključka o tuženikovom neovlaštenom korištenju veza na privezištu u luci Zenta u Splitu, od 1. travnja 2014. do 30. lipnja 2015. Tužitelj je bio ovlaštenik koncesije pomorskog dobra na tom području od 1998. do 30. lipnja 2014., kada mu je koncesija istekla. Nakon toga, tužitelj je podnio novi zahtjev za dodjelu koncesije. I nakon isteka koncesije tužitelj obavlja sve poslove na području te luke i uredno plaća koncesijsku naknadu u državni proračun. Zenta je kao športska lučica postala luka od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, pa koncesiju za obavljanje lučkih djelatnosti sada izdaje Vlada Republike Hrvatske.

Prvostupanjski sud je utvrdio da je riječ o svojevrsnom poslovođstvu bez naloga (čl. 1121. Zakona o obveznim odnosima, „Narodne novine“ broj: 35/05. i 41/08., 125/11 i 78/15; dalje: ZOO). U slučaju da je tužitelj prestao upravljati pomorskim dobrom nakon isteka koncesije, došlo bi do svojevrsnog bezvlađa u kojem nitko ne bi bio odgovoran ni za što. To bi značilo da nitko ne bi održavao lučicu, nitko ne bi morao plaćati vez, bilo tko bi mogao neometano otuđiti stvari iz lučice, pa je upravo takvo poslovođstvo bez naloga bilo potrebno da bi se spriječila potencijalna šteta do koje bi došlo bez takvog upravljanja.

Tuženik je kroz utuženo razdoblje na vezu u Sportskoj lučici Zenta imao dva broda i nije platio naknadu za vez, iako ga je tužitelj pozivao da to učini. Tuženik je kao obrazloženje neplaćanja naveo da je vez platio tvrtki Sat jahte d.o.o. Da je tuženik koristio vez proizlazi i iz dopisa upućenog tužitelju u kojem se navodi da je tuženik zaključio Ugovor s tvrtkom Sat jahte d.o.o. koja tvrtka ih je zastupala prema PŠD Zenta. Međutim, društvo Sat jahte d.o.o. nije nikada imala koncesiju na pomorskom dobru, lučici Zenta, već je s tužiteljem sklopila Ugovor o poslovno tehničkoj suradnji koji je istekao 1. travnja 2014.

Tuženik je protiv ove presude podnio žalbu navodeći u njoj da je tužitelju punomoć za zastupanje izdala osoba koja za to nije ovlaštena, odnosno tajnik Bužančić koji u registru nije upisan kao ovlaštena osoba, a predsjedniku udruge je istekao mandat prije toga. Uz navedeno, presuda ima nedostataka i nije razumljiva. Tužitelju je istekla koncesija i u spornom razdoblju on nije bio koncesionar, a tuženik nije bio vlasnik predmetnog plovila.

Tuženikova žalba nije osnovana.

Nakon što je ispitana pobijana presudu na temelju čl. 365. Zakona o parničnom postupku, („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP), u granicama razloga navedenih u žalbi i pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2, 4, 8., 9, 11, 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je ona pravilna i na zakonita.

Tuženik se neosnovano pozvao na navodu bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, jer suprotno njegovim žalbenim navodima, ovaj sud ocjenjuje da je prvostupanjski sud donio pravilnu i zakonitu odluku o tužbenom zahtjevu i za nju dao detaljne i veoma valjane razloge. Zaključke o odlučnim činjenicama prvostupanjski je sud utemeljio na rezultatima izvedenih dokaza te ovaj sud prihvaća ocjenu o osnovanosti tužbenog zahtjeva.

Tuženik se pogrešno pozvao na povredu iz odredbe čl. 352. st. 2. t. 8. ZPP-a, navodeći navodne nedostatke u tužiteljevom zastupanju. Međutim, na tu se povredu može pozvati samo ona stranka koje se ti nedostaci tiču (čl. 354. st. 3. ZPP-a).

Predmet ovog spora je tužiteljev zahtjev za isplatu iznosa od 50.075,55 kn, na ime naknade za korištenje veza u sportskoj lučici Zenta u Splitu.

Tuženik se protivio tužbenom zahtjevu uz isticanje prigovora nedostatka aktivne legitimacije, kao i promašene pasivne legitimacije.

U odnosu na tužiteljevu aktivnu legitimaciju

Tužitelju je bilo povjereno dugogodišnje korištenje tog dijela pomorskog dobra, pa tako i Ugovorom o davanju na uporabu i korištenje luke posebne namjene broj 20-15a/98, kojim je tužitelju od strane Splitsko dalmatinske županije, dodijeljena koncesija na pomorskom dobru.

Ta je koncesija tužitelju istekla 30. lipnja 2014., dakle, tijekom spornog razdoblja. Tužitelj od tuženika traži plaćanje naknade za vez i za razdoblje nakon toga, odnosno u cijelosti za razdoblje od 1. travnja 2014. (ne od 1. srpnja 2014.) do kraja lipnja 2015.

To znači da treba razlikovati tužiteljevu legitimaciju: a) u vrijeme dok je bio ovlaštenik koncesionar u toj luci (do 30. lipnja 2014.) i b) za razdoblje nakon toga, tj. od 1. srpnja 2014. do kraja lipnja 2015., kada je upravljao športskom lučicom Zenta bez koncesije. Tužitelj je unatoč tome što u spornom razdoblju nije imao koncesiju, nastavio plaćati koncesijsku naknadu (u korist državnog proračuna, jer je lučica postala luka posebne namjene za koju koncesiju izdaje Vlada RH a ne nadležna županija) i zatražio dodjelu koncesije.

Nema dokaza o tome da je u tom periodu itko drugi bio ovlaštenik koncesije u toj luci.

Lučica Zenta predstavlja lučicu posebne namjene. Temeljem odredbe čl. 42. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama („Narodne novine“ broj: 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11 i 56/16; dalje: ZPDML), luke otvorene za javni promet se razvrstavaju na luke od značaja za Republiku Hrvatsku i luke od županijskog značaja. Ova luka je sada luka od značaja za Republiku Hrvatsku. Zato je tužitelj Republici Hrvatskoj podnio zahtjev za dodjelu koncesije.

Uzimajući u obzir sve navedeno, za ovaj sud nema spora oko tuženikove obveze plaćanja naknade za vez tužitelju u vrijeme dok je tužitelj bio ovlaštenik koncesije na tom pomorskom dobru (čl. 25. ZPDML-a.), dakle do 1. srpnja 2014.

Za razdoblje nakon toga, u ovom konkretnom slučaju, ovaj sud prihvaća ocjenu prvostupanjskog suda da se za razdoblje nakon isteka koncesije radi o svojevrsnom poslovođstvu bez naloga (čl. 1121. ZOO-a). Obavljanju tuđeg posla bez naloga ili ovlaštenja može se pristupiti samo ako posao ne trpi odgađanje te predstoji šteta ili propuštanje očite koristi. Pretpostavke poslovođstva bez naloga jesu: ono se sastoji u obavljanju dopuštenog posla, poslovođa mora obavljati tuđi posao s namjerom da se obavlja u tuđem a ne vlastitom interesu, poslovođa uvijek radi bez naloga i gospodaru posla je pomoć poslovođe bez naloga nužna ili korisna.

Pomorsko dobro je opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, ima njenu osobitu zaštitu, a upotrebljava se ili koristi pod uvjetima propisanim Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama (čl. 3. st. 1. ZPDML-a).

Pomorskim dobrom upravlja, vodi brigu o zaštiti i odgovara Republika Hrvatska neposredno ili putem jedinica područne (regionalne) samouprave. Pod upravljanjem pomorskim dobrom podrazumijeva se održavanje, unapređenje, briga o zaštiti pomorskog dobra u općoj uporabi, te posebna uporaba na temelju koncesije. O dijelu pomorskog dobra u općoj upotrebi koji se nalazi na njenom području, vodi brigu o zaštiti i održava jedinica lokalne samouprave (čl. 10. ZPDML-a).

Tužitelj je nastavio obavljati poslove održavanja i upravljanja lukom te pružanja usluga koje iz njih proizlaze, i nakon isteka koncesije. Tuženik je s druge strane nastavio koristiti te tužiteljeve usluge. Odatle i tužiteljevo ovlaštenje na naplatu veza od osoba koje koriste luku, pa tako i tuženika.

Tužitelj je nastavio plaćati koncesijsku naknadu u državni proračun. Tužitelj je načelno obavljao dopušteni posao (naplata veza). To je mogao činiti s namjerom da ga obavlja u tuđem interesu, dakle, u interesu Republike Hrvatske koja je zakonom ovlaštena i obvezna upravljati pomorskim dobrom (čl. 3. st. 1. ZPDML-a). Tužitelj je taj posao obavljao bez naloga (nije imao koncesiju), međutim, taj posao je bio nužan i koristan, budući da bi u suprotnom nastala šteta kako ne pružanjem usluge tako i izostankom očekivane koristi od naplate veza.

Prava i obveze poslovođe bez naloga između ostalog uključuju polaganje računa i ustupanje gospodaru posla sve što su pribavili obavljajući njegov posao, sukladno Zakonu o obveznim odnosima.

Tužitelj je pri obavljanju tog posla bio dužan rukovoditi se namjerama i potrebama gospodara posla, postupiti s pažnjom dobrog gospodara.

Slijedom navedenog, u slučaju ne plaćanja naknade za vez plovila u luci posebne namjene u kojoj kroz određeno razdoblje (utuženi period) nije bilo ovlaštenika koncesije za ubiranje te naknade, zasigurno bi gospodaru posla (ovlašteniku koncesije, lučkoj upravi, u konačnici Republici Hrvatskoj) došlo do propuštanja očite koristi od onih koji vez koriste bez naknade, dakle nezakonito.

Time se ujedno privremeno osigurao i red na pomorskom dobru i preduvjeti za zakonito korištenje luke. Očito je riječ o neurednom postupanju na pomorskom dobru na kojem nije bilo ovlaštenika koncesije, a korisnici luke nastavljaju koristiti vez i obavljati vjerojatno i druge djelatnosti na tom području. Prestankom tužiteljeve koncesije nije ujedno prestalo i korištenje luke od strane dotadašnjih korisnika, pa tako i s tuženikove strane. Tužitelj mada nije imao koncesiju s jedne strane je plaćao koncesijsku naknadu u državni proračun, a s druge strane nastojao je pružao sve usluge koje inače pruža koncesionar luke. S tim u vezi tužitelj je stekao ovlaštenje naplatiti korištenje njegovih usluga u luci od onih koji su luku u tom razdoblju pravne neuređenosti, nastavili koristiti.

U odnosu na tuženikovu pasivnu legitimaciju, pravilno je prvostupanjski sud utvrdio da je tuženik dužnik utužene tražbine. Tuženikovo korištenje veza potvrdili su svi saslušani svjedoci koji su suglasno izjavili da tuženik vez nije platio, iako ga je tužitelj pozivao da to učini. Tuženik je pri tome ne plaćanje veza tužitelju pravdao s tvrdnjom da je vez plaćen drugoj osobi (Sat jahte d.o.o.), koja međutim nije s tužiteljem imala ugovor o naplati, nije bila koncesionar niti iz dokaznog postupka proizlazi da bi tuženiku oni pružali bilo kakve usluge. To društvo je imalo ugovor s tužiteljem za servisiranje plovila, a taj je ugovor istekao.

Prvostupanjski sud je iskazima svjedoka koje prihvaća kao međusobno neproturječne i neproturječne sa spisom drugim priloženim ispravama i dokazima, utvrdio da je tuženik imao na vezu u Sportskoj luci Zenta dva broda, u periodu od 1. travnja 2014. do kraja lipnja 2014. U cijelom tom vremenu tuženik nije platio naknadu za vez, iako ga je tužitelj pozivao da to učini.

Odluka o parničnim troškovima je pravilna i zakonita, a njenu pravilnost tužitelj žalbom ničim nije doveo u pitanje.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci (čl. 368. st. 1. ZPP-a).

Zagreb, 4. kolovoza 2020.

Sudac
dr. sc. Srđan Šimac

Broj zapisa: **17898-14c23**

Kontrolni broj: **0546b-8cabd-e2ffb**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=SRĐAN ŠIMAC, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.